

PM

*Kultur- och fritids-
nämndens ansvars-
utövande 2018*

Botkyrka kommun

*Tobias Björn
Ebba Lind
Cornelia Pethrus
Isabelle Panasco*

Mars 2019

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Kommunens revisorer ska varje år uttala sig i frågan om ansvarsfrihet för nämnder och styrelse samt enskilda ledamöter i dessa. För att möjliggöra bedömningar och skapa en tydlig grund för dessa anger kommunallagen att all verksamhet ska granskas årligen.

En viktig del i den årliga granskningen är att bedöma om nämndens eller styrelsens ansvarsutövande är tillfredsställande. Med ansvarsutövning avses nämndens eller styrelsens aktiva åtgärder för att styra, leda, följa upp och kontrollera verksamheten. Ett effektivt ansvarsutövande förutsätter att det finns system och rutiner som stödjer nämnden i dess arbete.

Enligt kommunallagen ska nämnderna var och en inom sitt verksamhetsområde se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten och att kontrollen inom nämnden är tillräcklig.

Mot bakgrund av ovanstående har PwC fått i uppdrag av de förtroendevalda revisorerna att granska ansvarsutövningen inom kommunens nämnder. Resultatet av granskningen har diskuterats vid ett sammanträffande mellan förtroendevalda revisorer samt nämnd- och förvaltningsledning.

1.2. Genomförande

Den årliga granskningen av ansvarsutövande har genomförts enligt följande arbetsmodell:

- Analys/verifiering av grunddokumentation
- Avstämning/diskussion med nämnd och förvaltningsledning
- Upprättande av PM
- Avstämning och diskussion med kommunstyrelse/kommunledning
- Uppföljning av resultat/underlag kring fördjupande revisionsprojekt

I årets granskning har särskilt fokus lagts på analys och diskussion kring:

- Årsredovisning
- Lägesrapporter
- Framtidsperspektiv

2. Resultat

2.1. Sammanfattad bedömning

Den sammanfattande bedömningen är att det finns ett strukturerat system för styrning och ledning samt uppföljning och kontroll som omfattar nämndens samlade verksamhetsområde.

Den procentuella budgetavvikelsen är 1,4 procent vid årets slut. Nämnden arbetar fortsatt med att utveckla prognossäkerheten.

Nämnden redovisar internkontroll i enlighet med kommunens gemensamma modell och har även tagit fram nämndspecifika kontrollområden. Bristerna som noteras i den egna kontrollen behöver åtgärdas och beaktas i det fortsatta arbetet.

Vår bedömning är ändå att nämnden i allt väsentligt vidtagit åtgärder för att styra, följa upp, kontrollera och rapportera tilldelat uppdrag samt att redovisat resultat i allt väsentligt är förenligt med fastställda mål.

2.2. Nämndens årsredovisning

2.2.1. Ekonomiskt resultat

Nämnden redovisar ett positivt resultat för år 2018 med cirka 3,4 mnkr vilket innebär att den av kommunfullmäktige fastställda ekonomiska ramen har klarats.

Överskottet kan enligt årsredovisningen förklaras av uteblivna kostnader på enheten unga vuxna inom verksamhetsområdet ungdom och förening. Av delårsrapporten aviserades ett överskott vilket förklarades av förseningar i uppstarten av en ny mötesplats för unga vuxna. Överskottet ökade under andra halvåret som en följd av kommunstyrelsens beslut om nedläggning av mötesplatserna i dess befintliga form. Även lägre personalkostnader och få oförutsedda kostnader anges ha bidragit till överskottet.

Det framgår av årsredovisningen att under 2018 implementerades ett nytt budget- och uppföljningsverktyg för att öka träffsäkerheten gällande prognoser och analyser. Resultatet har inte varit tillfredsställande då systemet brustit avseende framförallt stödberäkning av personalprognoser. Osäkerheten i systemet uppges ha bidragit till en försiktighet hos budgetansvariga. Oron för att underskatta kostnader har istället resulterat i ett större överskott än vad som framkommit i prognoserna som löpande genomförts under året.

Av årsredovisningen framgår även att då det i samband med höstens prognosarbete stod klart att nämnden skulle göra ett betydande överskott har förvaltningen omfördelat medel för att möjliggöra akuta åtgärder och andra insatser som ytterligare bidrar till nämndens mål. Några exempel på insatser som genomförts är beviljande av bidrag för extra öppet-

hållande på fritidsklubbar och fritidsgårdar under jullovet, inköp av hjärtstartare, sanering av granulat på konstgräsplaner med mera.

2.2.2. Prognossäkerhet

(mnkr)	Nettobudget	Prognos T 1	Prognos T 2	Utfall 2018	Avvik i %	Prognosfel i T 2 i %
	251,4	+1,6	+2,6	+3,4	1,4	0,4

Den procentuella budgetavvikelsen är 1,4 procent vid årets slut. Prognosfelet är 0,4 procent, vilket visar på en förhållandevis god träffsäkerhet på totalnivå i budgetutfallsprognosen per tertial två.

- Vid T1 prognostiserades ett budgetöverskott om 1,6 mnkr för helåret. Den största avvikelsen som redovisas är fortsatt lägre personal- och kapitaltjänstkostnader.
- Vid T2 prognostiserades ett budgetöverskott om 2,6 mnkr för helåret. Den största delen av överskottet förklaras med att nämnden fått driftsmedel för att starta upp en ny mötesplats för unga vuxna under hösten. Denna verksamhet har inga egna lokaler ännu och bedrivs därför i begränsad omfattning.

Protokollförd uppföljning av ekonomin har skett fem gånger under året. Budgetprognos lämnas under punkten budgetprognos. Vidare sker uppföljning i samband med de kommunövergripande, och enligt redovisningsreglementet obligatoriska, rapporteringstidpunkterna i samband med årsredovisning och delårsrapporter. Vid nämndens första ekonomiska prognos vid sammanträdet 2018-04-24 prognostiserades ett överskott mot budgeten på cirka 0,5 mnkr. Vid nästkommande sammanträde 2018-05-21 visar prognosen i samband med delårsrapport 1 på ett överskott om 1,6 mnkr. Vid sammanträde i september (2018-09-03) redovisas prognostiserat överskott på cirka 0,3 mnkr mot budget och vid delår 2 (2018-10-01) prognostiserades överskottet till 2,6 mnkr. Denna prognos redovisas även vid budgetprognos oktober 2018 vid nämndens sammanträde 2018-12-10. Av reglementet för budgetansvar och attest framgår att det åligger nämnden att kontinuerligt hålla sig underrättad om såväl kostnader och intäkter som verksamhetens utveckling, vilket vi bedömer att nämnden i huvudsak gör genom ovanstående rapportering.

2.2.3. Verksamhetsmässigt resultat

Vid protokollgenomgång kan vi se att uppföljning av måluppfyllelse skett tre gånger under 2018, vid årsredovisning för 2017, vid delårsrapport 1 och delårsrapport 2. Prognoser för helårsuppfyllandegraden av målen lämnas i delårsrapporterna.

Nämnden redovisar i sin årsredovisning bidraget till mål och budget 2018 kommunövergripande målområden via nämndmål och målsatta mått. Detta utifrån den sk trafikljusmodellen. Nämndens egen utvärdering av målområden visar att sex målområden har måluppfyllelsen grön(god) och ett målområde har måluppfyllelse gul (godtagbar). Målområdet som har en godtagbar måluppfyllelse är *möjliggöra arbete och företagande för Botkyrkaborna*. Nämndmålen har en god måluppfyllelse. Vid 18 av 21 nämndmål bedöms

måluppfyllelse vara god och vid övriga tre nämndmål bedöms måluppfyllelsen som godtagbar.

Vi kan konstatera att åtaganden, mål och indikatorer samt genomförda åtgärder för att nå dessa kommenteras på ett tillfredsställande sätt i nämndens årsredovisning.

2.3. Lägesrapporter

2.3.1. Mål- och kvalitetsarbete

Som tidigare nämnts finns i nämndens årsredovisning en uppföljning och resultatredovisning av de kommungemensamma målen i mål och budget 2018 och nämndens åtaganden utifrån dessa. En aggregerad sammanställning av måluppfyllelsen kring dessa mål finns i kommunens samlade årsredovisning. Noteras kan att flera av målen för 2018 saknar uppmätt resultat utan mäts först hösten 2019. Samlad målbedömning är ändå gjord baserad på övriga underlag.

Kultur- och fritidsförvaltningens omvärldsanalys 2018-2021 tar avstamp i ojämlika förutsättningar och fokus riktas på en rad olika aktiviteter för att motverka ojämlikt deltagande i kultur- och fritidslivet i Botkyrka. Fem fastställda verksamhetsområden bedömts vara särskilt väsentliga, ett av dessa är *Stärka unga vuxna*. Under våren genomfördes en utvärdering av mötesplatser för unga vuxna. Under hösten 2018 fattades beslut i kommunstyrelsen om att mötesplatserna för unga vuxna ska stängas under våren 2019. Arbetet med unga vuxna ska ersättas med andra insatser. En del aktiviteter som stödjer unga i sitt vuxenblivande görs kontinuerligt på mötesplatserna för unga vuxna och även i andra verksamheter. Exempelvis får ungdomar hålla i aktiviteter för yngre besökare på Musikhuset.

I övrigt hänvisas till kommentarerna i delavsnittet om det verksamhetsmässiga resultatet för 2018.

2.3.2. Intern kontroll

Det är nämnden, som enligt kommunallagen, har det formella ansvaret för den interna kontrollen. De förtroendevalda revisorerna ska årligen bedöma om nämnden har ett fungerande system för intern kontroll.

Nämnden antog i februari 2018 en plan för intern kontroll för 2018. Planen har genomförts och återrapportering har skett till nämnden i samband med årsredovisningen. Nämnden har beaktat de föreslagna kontrollmomenten i den kommunövergripande planen för intern kontroll som fastställts av kommunstyrelsen. Tre nämnd- och förvaltnings-specifika kontroller ingår även i planen, utifrån en förenklad genomförd risk- och väsentlighetsanalys. Av totalt 17 kontrollerade områden för 2018 är fem markerade med en 1:a (mindre bra), tre är markerade med en 2:a (ok, men behöver förbättras), nio markerade med en 3:a (bra). Åtgärder anges i uppföljningen av beslutade kontroller för år 2018. Av de tre som är markerade med en 2:a anges vilka åtgärder som ska vidtas. Av de kontrollområden som är markerade med en 1:a anges eventuella åtgärder. Det framgår dock inte hur återrapportering ska ske avseende att åtgärden har vidtagits. Transparensen i kontrollerna kan utvecklas genom att tydliggöra vad som kontrolleras och hur.

2.3.3. Övriga frågor

Under denna rubrik omnämns betydelsefulla händelser under 2018 enligt årsredovisningen. Anläggningssatsningen (till exempel upprustning av möteslokaler i Fittja, nytt konstgräs på flera idrottsplatser, ny basketplan och utegym m.m.) som pågått under 2018 har resulterat i att medborgarna fått förbättrade möjligheter till att utöva spontan eller organiserad idrott. Projektet Bokstart har startat vilket innebär att bibliotekarier går hem till nyblivna familjer för en läsfrämjande insats.

2.4. Framtidsperspektiv

Under denna punkt har diskussioner förts kring framtiden och fortsatta utmaningar, såsom bland annat:

- Investeringsintensiv period framöver
- Nedläggning av mötesplats för unga vuxna i mars 2019 och uppstart av en ny verksamhet under hösten 2019
- Uteblivna statliga medel
- Civilsamhället är i förändring (trend med minskande ideellt engagemang)
- Långsiktig kvalitetssäkring av den öppna fritidsverksamheten
- Upprustningsbehov av badhus som är slitna och gamla
- Effektiviseringskrav
- Digitalisering

För ytterligare information kring framtidsperspektivet hänvisas till nämndens omvärldsanalys.